

Dosarul nr. 2ra-329/23
2-20070869-01-2ra-27022023

Primă instanță: Judecătoria Ungheni (jud.: R. Costru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Malîi, A. Braga, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Munteanu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată parțial hotărârea din 23 decembrie 2021 și emisă, în partea casată, o nouă hotărâre și modificată parțial hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni,

c o n s t a t ă :

La 25 iunie 2020, Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (f. d. 5-7).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că, începând cu 02 iulie 2016, de către Procuratura Fălești a fost gestionată cauza penală nr. 2016370284, inițiată în baza art. 188 alin. (5) Cod penal.

A menționat că drept temei pentru inițierea urmăririi penale a servit faptul că la 02 iulie 2016, aproximativ la ora 03:30, trei persoane necunoscute, purtând cagule pe cap, au pătruns în curtea gospodăriei lui Mihail Garbanovschi, locuitor al sat. XXXXX, com. XXXXX, r-nul XXXXX. Aplicând violență periculoasă

pentru viață și sănătate, cele trei persoane l-au atacat pe acesta din spate, după care l-au imobilizat, legând-i mâinile și picioarele cu bandă adezivă, deposedându-l de automobilul de model Audi A8, de obiecte din aur și alte bunuri materiale, prin care i-au cauzat părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

A precizat că în cadrul acestei cauze penale, dânsul a fost pus sub învinuire, a fost reținut și s-a aflat în stare de arest pentru o perioadă de 60 de zile, ulterior fiind eliberat.

Totodată, atunci când s-a adresat la Procuratura Fălești cu o petiție, prin care a solicitat eliberarea unui act care i-ar comunica acestuia despre statutul său și decizia adoptată pe marginea cauze penale, i s-a eliberat ordonanța privind suspendarea urmăririi penale, datată cu 26 iunie 2017, din textul acesteia căreia rezultă clar și concludent că nu este vinovat de cele incriminate anterior în cadrul cauzei penale.

A relatat că un alt act procedural nu i-a fost înmănat, deși aștepta să primească într-un final ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, în situația în care nu este culpabil de cele imputate de către Procuratura Fălești.

Reclamantul consideră că, din moment ce în mod direct o asemenea hotărâre nu a fost emisă de organul de urmărire penală sau de procuratură, iar conținutul ordonanței procurorului privind suspendarea urmăririi penale din 26 iunie 2017 denotă că vina sa în cele incriminate nu a fost dovedită, această decizie ar echivala cu reabilitarea sa în această cauză și impunea scoaterea de sub urmărire penală.

În opinia reclamantului, Procuratura în mod intenționat a ezitat să emită o ordonanță de scoaterea dânsului de sub urmărire penală, pentru a evita pe viitor o eventuală acțiune privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

În drept, reclamantul Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 524, 525 din Codul de procedură penală, art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 166, 167 din Codul de procedură civilă.

Reclamantul Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la pârâți suma de 100 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu prejudiciul moral în sumă de 50 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, în total – 55 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea (f. d. 74, 92-95).

La 05 ianuarie 2022, Procuratura Generală a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, iar la 06 mai

2022, prin intermediul poștei electronice, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a acțiunii (f. d. 78-79, 125-126).

La 05 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 06 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, iar la 03 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 80, 83, 115-117).

La 06 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 12 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, iar la 21 aprilie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, în partea ce ține repararea prejudiciului moral și material, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 81, 86, 108-113).

Prin decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, în partea încasării din contul bugetului de stat, prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu a prejudiciului moral și emisă, în această parte, o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția lui Dumitru Munteanu cu privire la încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, a prejudiciului moral, ca fiind nefondată.

S-a modificat hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, în partea încasării din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu a prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului acestuia de la suma de 50 000 de lei la suma de 25 000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni (f. d. 155, 156-161 verso).

La 13 februarie 2023, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 172-176).

La 14 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la cererile de recurs înaintate de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu și admiterea recursului Ministerului Justiției al Republicii Moldova (f. d. 183).

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă,

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Din materialele dosarului rezultă că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 23 decembrie 2021, în ședință publică (f. d. 155).

Totodată, potrivit extrasului din poșta electronică anexat la actele cauzei, decizia motivată din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a Ministerului Justiției al Republicii Moldova, secretariat@justice.gov, la 09 decembrie 2022 (f. d. 164).

De menționat este și faptul că decizia motivată din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova la aceeași adresă electronică, indicată atât în antetul cererilor de apel depuse împotriva hotărârii instanței de fond (f. d. 81, 86, 108), cât și în antetul cererii de recurs depuse împotriva deciziei instanței de apel (f. d. 172).

De altfel, actele dosarului atestă și faptul că această adresă electronică a mai fost utilizată, pe parcursul examinării cauzei, pentru corespondența dintre Curtea de Apel Chișinău și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, inclusiv pentru notificarea actelor judecătorești de dispoziție și expedierea citației (f. d. 107, 147).

Având în vedere cele constatate, este cert că termenul de 2 luni, prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pentru prezentarea recursului a început să curgă din data de 10 decembrie 2022, ziua imediat următoare celei în care recurentului Ministerul Justiției al Republicii Moldova i-a fost notificată copia deciziei motivate din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a expirat la 10 februarie 2023 (zi de vineri).

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel la 13 februarie 2023, prin urmare, în afara termenului legal prevăzut la art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a scoate în evidență că dreptul la un proces echitabil, care este garantat de art. 6 § 1 din Convenție, trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care exprimă preeminența dreptului, unul din elementele fundamentale ale căreia este

principiul securității raporturilor juridice care stabilește, *inter alia*, că soluția definitivă a instanței de judecată nu trebuie pusă în discuție.

Or, admiterea unui recurs tardiv, ar încălca principiul securității raporturilor juridice, în situația în care marja de apreciere a termenului de depunere a unui recurs nu este nelimitată.

Astfel, prelungirea nejustificată, chiar și cu o singură zi, a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanțele de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului, în speța *Ponomaryov v. Ucraina* (03 aprilie 2008), în care Curtea a statuat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Față de toate aceste considerente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 433 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. b), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni

Dosarul nr. 2ra-329/23
2-20070869-01-2ra-27022023

Primă instanță: Judecătoria Ungheni (jud.: R. Costru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Malii, A. Braga, V. Cotorobai)

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Munteanu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost admise apelurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată parțial hotărârea din 23 decembrie 2021 și emisă, în partea casată, o nouă hotărâre și modificată parțial hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni,

c o n s t a t ă :

La 25 iunie 2020, Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (f. d. 5-7).

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că, începând cu 02 iulie 2016, de către Procuratura Fălești a fost gestionată cauza penală nr. 2016370284, inițiată în baza art. 188 alin. (5) Cod penal.

A menționat că drept temei pentru inițierea urmăririi penale a servit faptul că la 02 iulie 2016, aproximativ la ora 03:30, trei persoane necunoscute, purtând

cagule pe cap, au pătruns în curtea gospodăriei lui Mihail Garbanovschi, locuitor al sat. XXXXX, com. XXXXX, r-nul XXXXX. Aplicând violență periculoasă pentru viață și sănătate, cele trei persoane l-au atacat pe acesta din spate, după care l-au imobilizat, legând-i mâinile și picioarele cu bandă adezivă, deposedându-l de automobilul de model Audi A8, de obiecte din aur și alte bunuri materiale, prin care i-au cauzat părții vătămate un prejudiciu material în proporții deosebit de mari.

A precizat că în cadrul acestei cauze penale, dânsul a fost pus sub învinuire, a fost reținut și s-a aflat în stare de arest pentru o perioadă de 60 de zile, ulterior fiind eliberat.

Totodată, atunci când s-a adresat la Procuratura Fălești cu o petiție, prin care a solicitat eliberarea unui act care i-ar comunica acestuia despre statutul său și decizia adoptată pe marginea cauze penale, i s-a eliberat ordonanța privind suspendarea urmăririi penale, datată cu 26 iunie 2017, din textul acesteia căreia rezultă clar și concludent că nu este vinovat de cele incriminate anterior în cadrul cauzei penale.

A relatat că un alt act procedural nu i-a fost înmânat, deși aștepta să primească într-un final ordonanța de scoatere de sub urmărire penală, în situația în care nu este culpabil de cele imputate de către Procuratura Fălești.

Reclamantul consideră că, din moment ce în mod direct o asemenea hotărâre nu a fost emisă de organul de urmărire penală sau de procuratură, iar conținutul ordonanței procurorului privind suspendarea urmăririi penale din 26 iunie 2017 denotă că vina sa în cele incriminate nu a fost dovedită, această decizie ar echivala cu reabilitarea sa în această cauză și impunea scoaterea de sub urmărire penală.

În opinia reclamantului, Procuratura în mod intenționat a ezitat să emită o ordonanță de scoaterea dânsului de sub urmărire penală, pentru a evita pe viitor o eventuală acțiune privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilegale ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și instanțelor judecătorești.

În drept, reclamantul Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 524, 525 din Codul de procedură penală, art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 166, 167 din Codul de procedură civilă.

Reclamantul Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, a solicitat admiterea acțiunii, încasarea în mod solidar de la pârâți suma de 100 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu, prejudiciul moral în sumă de 50 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, în total – 55 000 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea (f. d. 74, 92-95).

La 05 ianuarie 2022, Procuratura Generală a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Ungheni, iar la 06 mai 2022, prin intermediul poștei electronice, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere ca neîntemeiată a acțiunii (f. d. 78-79, 125-126).

La 05 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 06 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Ungheni, iar la 03 mai 2022, prin intermediul oficiului poștal, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 80, 83, 115-117).

La 06 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice și, ulterior, la 12 ianuarie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Ungheni, iar la 21 aprilie 2022, a prezentat apelul motivat, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, în partea ce ține repararea prejudiciului moral și material, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii (f. d. 81, 86, 108-113).

Prin decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost admise apelurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, casată hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Ungheni, în partea încasării din contul bugetului de stat, prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu a prejudiciului moral și emisă, în această parte, o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția lui Dumitru Munteanu cu privire la încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, a prejudiciului moral, ca fiind nefondată.

S-a modificat hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Ungheni, sediul Central, în partea încasării din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu a prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului acestuia de la suma de 50 000 de lei la suma de 25 000 de lei.

În rest, a fost menținută hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătorei Ungheni (f. d. 155, 156-161 verso).

La 08 februarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, a declarat recurs împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f. d. 168-170).

În susținerea recursului, a indicat că nu este de acord cu diminuarea semnificativă a cuantumului despăgubirii, acesta fiind nejustificat și care nu corespunde practicii instanțelor judecătorești.

A subliniat că prin atragerea sa neîntemeiată la răspundere penală, i-a fost cauzat prejudiciu moral, și anume prin crearea sentimentelor de frustrare cauzate de caracterul acțiunilor întreprinse de organul de urmărire penală, de procurori și

judecători, care nu au respectat prezumția nevinovăției și l-au supus la cea mai severă măsură preventivă, care a fost prelungită.

A reiterat că prejudiciul încasat de 25 000 de lei nu este unul echitabil, în condițiile în care i-a fost aplicată în mod ilegal măsura preventivă de arest, iar salariul mediu pe economie constituie 11 700 de lei.

La 14 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la cererile de recurs înaintate de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, prin care a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu și admiterea recursului Ministerului Justiției al Republicii Moldova (f. d. 183).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat public la 06 octombrie 2022 (f. d. 155).

Conform extrasului din poșta electronică anexat la materialele cauzei, decizia motivată din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului Dumitru Munteanu, avocatul Andrian Fetcu, în mod electronic, la 09 decembrie 2022 (f. d. 164).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal de către Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 08 februarie 2023 (f. d. 171).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, împotriva deciziei din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023), săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, este admisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare de la 01 septembrie 2023), dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depuse de Dumitru Munteanu, din considerentele ce urmează.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum denotă actele cauzei, Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, înaintând acțiunea împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova, a solicitat încasarea în mod solidar de la pârâți suma de 100 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 5-7).

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis parțial acțiunea, a încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu, prejudiciul moral în sumă de 50 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, în total – 55 000 de lei, iar în rest, a respins acțiunea (f. d. 74, 92-95).

În argumentarea soluției emise, prima instanță a relevat că, în speță, sunt întrunite cumulativ condițiile prevăzute de art. 3 și 6 din Legea nr. 1545 din 25

februarie 1998, circumstanță care angajează răspunderea statului pentru atragere ilegală la răspundere penală.

Totodată, prima instanță a reținut că prin ordonanța de scoatere de sub urmărire penală a procurorului în Procuratura Fălești, Eduard Fiștic, din 26 iunie 2017, s-a stabilit în mod incontestabil nevinovăția lui Dumitru Munteanu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) din Codul penal, iar concluzia respectivă se bucură de autoritatea lucrului judecat.

În același timp, instanța de fond a conchis că sarcina de reparare a prejudiciului cauzat lui Dumitru Munteanu revine statului Republica Moldova și urmează a fi încasat din bugetul statului, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și al Procuraturii Generale a Republicii Moldova.

Cu referire la cuantumul prejudiciului moral încasat, prima instanță a stabilit că suma de 50 000 de lei este una rezonabilă, dat fiind faptul că, în rezultatul intentării unei cauze penale pe marginea unei infracțiuni deosebit de grave, reținerii, arestării și menținerii sub arest a reclamantului pe un termen de 60 de zile, lui Dumitru Munteanu i-a fost creată o stare de frustrare, stres, suferințe psihice, inclusiv fiind privat de mai multe drepturi, suferințe psihice, prin învinuirea pentru săvârșirea unei fapte penale pe care nu a comis-o.

Examinând prezenta cauză în ordine de apel, instanța de apel a admis apelurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova, de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a casat hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, în partea încasării din contul bugetului de stat, prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu a prejudiciului moral și a emis, în această parte, o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția lui Dumitru Munteanu cu privire la încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, a prejudiciului moral, ca fiind nefondată și a modificat hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, sediul Central, în partea încasării din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu a prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului acestuia de la suma de 50 000 de lei la suma de 25 000 de lei, iar în rest, a menținut hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni (f. d. 155, 156-161 verso).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a învederat că instanța de fond în mod eronat a dispus încasarea sumei acordate cu titlu de prejudiciu moral de la bugetul de stat inclusiv prin intermediul Procuraturii Generale a Republicii Moldova, or, conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)-g) și în capitolul III se efectuează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local – din contul acestui buget.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel a punctat că suma de 50 000 lei, încasată de către prima instanță cu titlu de prejudiciu moral, este excesivă, iar suma de 25 000 de lei constituie o remediere întemeiată, reală și suficientă suferințelor cauzate, fiind apreciată ca o satisfacție echitabilă în sensul Legii nr.

1545 din 25 februarie 1998, ținând cont de circumstanțele cauzei, raportate la jurisprudența CtEDO, dar și de specificul economico-social al Republicii Moldova.

Analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că deși instanțele de judecată ierarhic inferioare corect au determinat obiectul probațiunii în cauza dedusă judecătii, acestea au apreciat eronat unele circumstanțe esențiale pentru examinarea justă a cauzei.

Recapitulând esența litigiului, în scopul verificării aplicării corecte a dreptului material și procedural, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține starea de fapt constatată de instanțe și confirmată de părți.

Conform prevederilor art. 130 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Niciun fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea cauzei.

Astfel, din actele și lucrările dosarului rezultă că la 02 iulie 2016, de către Procuratura Fălești a fost pornită cauza penală nr. 2016370284, în baza art. 188 alin. (5) din Codul penal.

În cadrul dosarului penal nominalizat, reclamantul Dumitru Munteanu a fost învinuit și reținut, fiind dispusă aplicarea măsurii preventive sub formă de arest timp de 60 de zile, împrejurări ce se probează prin următoarele:

- încheierea din 01 septembrie 2016 a judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Fălești, prin care s-a aplicat în privința lui Dumitru Munteanu măsura preventivă sub formă de arest pe un termen de 20 de zile (f. d. 51-53);

- încheierea din 16 septembrie 2016 a judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Fălești, prin care s-a prelungit în privința lui Dumitru Munteanu măsura preventivă sub formă de arest cu încă 10 zile (f. d. 54-58);

- încheierea din 26 septembrie 2016 a judecătorului de instrucție din cadrul Judecătoriei Fălești, prin care s-a aplicat în privința lui Dumitru Munteanu măsura preventivă sub formă de arest la domiciliu pe un termen de 30 de zile (f. d. 50).

Potrivit ordonanței Procuraturii raionului Fălești din 26 iunie 2017 Munteanu Dumitru a fost scos de sub urmărire penală în cadrul numitului proces penal, în temeiul art. 275 pct. 3) și art. 284 din Codul de procedură penală, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii (f. d. 32-33).

De asemenea, prin ordonanța din 26 iunie 2017, emisă de procurorul, adjunct interimar al procurorului-șef al Procuraturii raionului Fălești, Eduard Fiștic, s-a dispus suspendarea urmăririi penale pe dosarul penal în cauză, pe motiv că nu sunt identificate persoanele care pot fi puse sub învinuire (f. d. 10-13).

Având în vedere că reclamantului i-au fost cauzate prejudicii în rezultatul privării de libertate pe un termen de 60 de zile, pe care o consideră ca fiind detenție ilegală, acesta a înaintat prezenta acțiune în ordine civilă.

În conformitate cu art. 2007 alin. (1) din Codul civil, prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale

instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri: condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea; aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității; acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la: constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia; pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

Totodată, conform art. 53 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998, este reparabil prejudiciul material și moral cauzat persoanei fizice sau juridice în urma tragerii ilegale la răspundere penală.

Articolul 6 din același act normativ stabilește că dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege, apare în cazul: a) devenirii definitive și irevocabile a sentinței de achitare; b) scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare; c) adoptării de către instanța judecătorească a hotărârii cu privire la anularea arestului contravențional în legătură cu reabilitarea persoanei fizice; d) adoptării, de către judecătorul de instrucție, în condițiile art. 313 alin. (5) din Codul de procedură penală, în privința persoanei achitate sau scoase de sub urmărire penală, a încheierii privind declararea nulității actelor sau acțiunilor organului de urmărire penală sau organului care exercită activitate specială de investigații.

În context, Completul de judecată relevă că în sensul dispozițiilor enunțate, este de înțeles că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de anchetă sunt necesare condiții speciale, și anume că fapta ilicită, în calitate de condiție generală a răspunderii delictuale, va avea particularități în materia respectivă, prin urmare nu orice acțiune ilicită a organelor de anchetă și judecată atrage răspunderea statului. O altă condiție necesară pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare este actul de reabilitare, care și atestă admiterea erorii judiciare și prejudicierea neîntemeiată a persoanei.

Astfel fiind, Completul de judecată atestă că reclamantul Munteanu Dumitru a fost pus sub învinuire, reținut și s-a aflat în arest o perioadă de 60 zile, iar ulterior, prin ordonanța de scoaterea persoanei de sub urmărire penală a Procuraturii Fălești din 26 iunie 2017, acesta a fost scos de sub urmărire penală pe motive de reabilitare, actul procurorului emis în acest sens fiind în vigoare.

Prin urmare, Completul de judecată constată existența situației ce impune angajarea răspunderii statului pentru atragerea ilegală a persoanei la răspundere

penală, fiind întrunite cumulativ condițiile art. 3 și art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Urmare a încălcărilor admise, reclamantului Dumitru Munteanu i-au fost cauzate suferințe psihice și stări de nervozitate, acesta fiind limitat în libertățile fundamentale, inclusiv dreptul la libera circulație și la siguranță, în privința lui fiind încălcat principiul de a nu fi supusă răspunderii și pedepsei penale nicio persoană nevinovată.

Potrivit art. 11 alin. (1)-(3) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, mărimea compensației pentru repararea prejudiciului moral se stabilește de instanța de judecată în modul prevăzut de prezenta lege. Mărimea concretă a compensației se determină luându-se în considerare: a) gravitatea infracțiunii de a cărei săvârșire a fost învinuită persoana respectivă; b) caracterul și gravitatea încălcărilor procesuale comise la urmărirea penală și la examinarea cauzei penale în instanța de judecată; c) rezonanța pe care a avut-o în societate informația despre învinuirea persoanei; d) durata urmăririi penale, precum și durata examinării cauzei penale în instanța de judecată; e) natura dreptului personal lezat și locul lui în sistemul de valori al persoanei; f) suferințele fizice, caracterul și gradul suferințelor psihice; g) măsura în care compensația bănească poate atenua suferințele fizice și psihice cauzate; h) durata aflării nelegitime a persoanei în detenție.

Instanța de judecată va determina mărimea compensației și în baza criteriilor specificate la art. 219 alin. (4) din Codul de procedură penală.

În toate cazurile, instanța de judecată se va baza pe principiile compensării rezonabile și echitabile a prejudiciului moral.

Conform art. 2036 alin (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri.

La fel, art. 2037 alin. (1)-(3) din Codul civil prevede că mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Reținând împrejurările de fapt și de drept elucidate *supra*, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale, starea de stres și frustrare cauzate lui Dumitru Munteanu, instanța de recurs ajunge la concluzia de a încasa din contul Ministerului Justiției al

Republicii Moldova în beneficiul lui Dumitru Munteanu suma de 50 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, sumă ce ar compensa suferințele avute și ar constitui o satisfacție echitabilă reclamantului, fiind și una corelativă cu practica judiciară pe cazuri analogice.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază cuantumul despăgubirilor morale pretins de către Dumitru Munteanu, în sumă de 100 000 de lei, ca fiind unul vădit disproporțional și excesiv în raport cu circumstanțele concrete ale cauzei.

Or, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că cuantumul trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Cu referire la cerința lui Dumitru Munteanu de reparare a prejudiciului moral din contul Procuraturii Generale a Republicii Moldova și al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Completul de judecată le apreciază ca fiind neîntemeiate.

Or, conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, repararea prejudiciului specificat la art. 7 lit. a), c)-g) și în capitolul III (dreptul la repararea prejudiciului moral) se efectuează din contul bugetului de stat, iar în cazul când prejudiciul a fost cauzat de organul de urmărire penală întreținut din bugetul local – din contul acestui buget.

Prin urmare, în speța dedusă judecării, repararea prejudiciului moral cauzat lui Dumitru Munteanu în urma acțiunilor ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, urmează a fi efectuată din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

Cu referire la solicitarea lui Dumitru Munteanu privind compensarea cheltuielilor de judecată suportate sub forma cheltuielilor de asistență juridică la examinarea prezentului litigiu în mărime de 5 000 lei, în mod solidar, din contul părților, instanța de recurs o consideră parțial întemeiată.

În conformitate cu art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Potrivit prevederilor art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar părâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

În acord cu dispozițiile art. 96 alin. (1) și alin (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, va ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; că nu au necesitat aptitudini speciale necesare pentru a acorda asistența; faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză.

Totodată, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza *Costin v. România*, hotărârea din 26 mai 2005; cauza *Străin și alții v. România*, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza *Petre v. România*, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Din materialele dosarului, rezultă că Dumitru Munteanu, în prezentul proces civil, a fost reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, fapt confirmat prin mandatul avocatului seria MA nr. 1522816 din 25 iunie 2020 (f. d. 4).

Totodată, se atestă că Dumitru Munteanu, în susținerea suportării cheltuielilor de judecată sub formă de asistență juridică a prezentat copia certificată a bonului de plată seria YL nr. 821315 din 25 iunie 2020 (f. d. 69), prin care se confirmă că a achitat în contul Cabinetului Avocatului „Andrian Fetcu” suma de 5 000 de lei pentru acordarea asistenței juridice și reprezentare în instanța de judecată.

În context, instanța de recurs constată că Dumitru Munteanu, în cadrul acestui proces civil real a suportat suma de 5 000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, sumă care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova.

În partea ce ține de pretenția reclamantului de a încasa cheltuielile de judecată din contul Procuraturii Generale a Republicii Moldova și al Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Completul de judecată notează că solicitarea dată este una neîntemeiată, or, în temeiul Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, unicul pârât corespunzător pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii depuse de Dumitru Munteanu.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Dumitru Munteanu, reprezentat de avocatul Andrian Fetcu.

Se casează integral decizia din 06 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 23 decembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Munteanu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești și se emite o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Munteanu împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Procuraturii Generale a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organului de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Dumitru Munteanu, suma de 50 000 (cincizeci mii) de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 5 000 (cinci mii) de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma cheltuielilor de asistență juridică, iar în total – suma de 55 000 (cincizeci și cinci mii) de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni